

 biblioteka
on-line www.alnari.rs

Copyright © 2011 by Ksenija Pavlović
Copyright © za srpsko izdanje Alnari d.o.o. 2011

ISBN 978-86-7710-703-1

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Pisma vetru

KSENIJA PAVLOVIĆ

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2011.

Imam tu ideju da napravim jedno zaista ozbiljno, veliko
delo – bilo bi baš kao roman, sa jedinom razlikom:
svaka reč bi bila istinita od početka do kraja.

TRUMAN KAPOTE

London, zima 2006.

BOJA PURPURA

Flešbek. Kabanica. Kišobran, da te sačuva od oluje. Od suza, koje su prolivene zbog nekoga. Od kiše boje purpura. Koja kvari pod otvorenim nebom.

Ne slušaj kada ti kažu da si u život svoj unela previše boje i da je realnost koju gledaš inkompatibilna sa onim što jeste. Tude oči ne znaju da prepoznaju, i makar bile najplavlje kristalne boje, nekada su slepe.

Postoje ljudi, prijatelji, neke ulice koje si volela, neki parkovi kojima si prolazila, neki mostovi na reci kojima si možda šetala sa nekim. Postoje reči, reči, reči, koje postaju monolozi i ostaju da zvone u realnosti koja više nije tvoja. Moglo je biti, ali nije, i ti zato samo nastavi da koračaš, nekuda, uopšte nije važno kuda, jer gde god da si krenula, sebe samu ćeš odvesti na pravo mesto. Na mesto na kome te čeka, sve ono što si sebi namenila. I nema veze sa politikom. I nema dodirnih tačaka sa poludelom srpskom logikom. Ni sa muškarcima, koji su tu samo u prolazu. Uspavani dečaci ukopani u zamke iz kojih ni ljubav ne može da ih isplete.

Svako je zatvorenik svoje stvarnosti. Onaj ko nije umeo da oprosti na datum ispisan crvenom bojom u pravoslavnom kalendaru, u nekom od devet krugova će ostati. Tako je rekao Dante, još u vreme kada nije bilo mobilnih telefona. I zato brojim: Devet poziva za devet grehova. I jedna poruka za kraj.

A great flame follows a little spark!
(Dante Aligijeri)

Ponudili su mi ogromnu lovu da publikujem svoj intimni dnevnik. Pre dve nedelje. Samo sam se nasmejala i rekla: – *Gospodo, takav dnevnik ne postoji*. – Onda je sinoć neko od novinara objavio da je nepoznati aukcionar, pod pseudonimom *Priča o Luciji O*, na internetu ponudio na aukciju kopiju dnevnika, koje sam jednom davno nekome pisala.

Sam naslov pod kojim je sadržaj ponuđen na aukciju ima simbolično značenje. Poigrava se sa prvim slovom moga prezimena, i u isto vreme imitira naslov provokativne knjige *Histoire d'O*, Ane Deklo objavljenje u Francuskoj 1954. Dekloova je, zbog eksplicitnog seksualnog sadržaja svoga rukopisa, knjigu objavila pod pseudonimom Polin Rež. *Priča o O* je novela, sastavljena od erotskih pisama koje je spisateljica pisala svome ljubavniku Žan Polanu, koji se divio liku i delu Markiza de Sada.

Kada se prolomila vest da je neko od muškaraca koje sam volela objavio našu intimnu prepisku, pomislila sam da ona ne može biti tačna. Prosto, muškarcima koji su obeležili moj život svašta bi se moglo prepisati, ali talenat za zgrtanje novca objavljivanjem slika iz intimnog života svakako ne.

Marko Rodžers je bio poznati investicioni bankar u londonskom Sitiju, koji je svoje milione zaradio ispod radara finansijskog sveta. Njegova brutalnost bila je legendarna. U trideset drugoj godini

zaradio je osam miliona funti, u bonusima. Kupio kuću na Sent Džons Vudu, nekoliko ulica iznad one u kojoj živi Pol Makartni. I tamnosivog *aston martina*. Kupe. Tako je ispunio svoju dečačku želju o Džejsmu Bondu. U životima mojih muškaraca, uvek je postojao neki Džejsm. Da li Bond ili Din, zavisilo bi od žanra u kojima bi se naši životni putevi ukrštali.

Pomisao da bi Marko bilo šta ponudio na aukciju delovala je nemoguće, jer je on godinama po ceo dan ostajao prikovan za Blumbergovu listu i hipnotisano pratio stanje na njujorškoj, i londonskoj berzi. Bilo kakva aukcija, ma koliko popularna bila, za njega bi bila čist amaterizam. Marko je oduvek bio veliki igrač.

El Duende je pak, svedočanstvo o osećanjima smatrao svetim činom, a i bio je toliko bogat da bi pre bilo verovatno da je na javnu licitaciju stavio neku sliku Van Goga iz porodične kolekcije, nego ljubavno pismo savremenog autora. Kao naslednik multimilijarderske poslovne imperije, svoju karijeru je posvetio lupanju kontre svome ocu, braći i rođacima, odbijajući da postane ono što su od rođenja za njega planirali: Bankar. Hipersenzitivan, posvetio se pisanju mračne poezije i flamenku, i neretko se mogao videti u prašnjavim kafanama kako svira gitaru sa ciganima. El Duende je bio boem i vagabund, čiji život se odvijao iza debelih, visokih zidova vile pod dvadesetčetvorčasovnim video-nadzorom u centru Madrida.

Dekster, *well*, Deks, sigurno ne. On čak ni pred prijateljima nije komentarisao našu vezu. Dekster je poticao iz radničke porodice razvedenih roditelja iz Haknija, u istočnom Londonu. Još u osnovnoj školi njegov talenat za fudbal odmah je primećen i ubrzo je lansiran u orbitu svetskog fudbala. U dvadeset prvoj godini doživeo je debi u fudbalskoj Premijer ligi i od tada njegova karijera se uspinjala munjevitom brzinom. Međutim, i pored sve slave i privilegija koje je imao, uvek je postojao jedan deo njega koji nije uspevao da se privikne na sve novo što mu je život doneo. Pred svaku konferenciju za štampu zvao bi me da prekrati vreme i kaže kako ga publicitet nervira. Zbog svega toga znala sam da Deks prosto nije

bio tip koji bi bilo šta od onog što smo živeli sa javnošću podelio. Ni za kakav novac.

Ali opet, novinari su bili uporni u nameri da otkriju ko je misteriozni aukcionar i kakve to tajne, ukoliko se ispostavi da su pisma autentična, ona otkrivaju. Iz minuta u minut, cena sadržaja koji još niko nije imao prilike da vidi, rasla je munjevitom brzinom. Trag u izvode iz mojih visokoprofilisanih veza, novine su javljale, obezbedio bi da se o tim muškarcima konačno otkrije kakvi su oni u stvari. Za Marka Rodžersa se posebno interesovao engleski *San*. U svom putu ka vrhu, kao najkontroverzniji bankar koji je svoje bogatstvo stvorio na ivici legalnog, dao je samo dva intervjua. Jedan za *Telegraf*, drugi za *Gardijan*. I to je bilo sve od čoveka koga su mediji poznavali kao osobu koja svoju privatnost čuva na neverovatna način. Za El Duendea se posebno interesovao španski *El Mundo* – njegova porodica je bila isuviše značajna da bi se takva priča prepustila tablodima. Za Dekstera, za njega su se interesovali svi – jer on je bio taj tako veliki brend evropskog fudbala. Kao Kristijano Ronaldo. Andre Agasi. Novak Đoković.

Kada je Oleana ušla u kancelariju, znala sam da je momenat da se suočim sa veću dana došao. Oleana, Amerikanka iz kalifornijskog okruga Orindž, bila je već godinama na čelu moga medijskog tima, i osim što je magistrirala žurnalizam na Kolumbiji, vrlo dobro je poznavala modu o kojoj je pre nego što je počela da radi za mene pisala u američkom *Vogu*. Izuzetno lepa i u isto vreme zastrašujuće inteligentna, Oleana je vrlo dobro znala da se kreće kroz medijsku džunglu i napravi branu između mene i javnosti. Kestenjasta kosa joj je bila pokupljena u besprekornu punđu i na sebi je imala haljinu od crnog tvida iz poslednje kolekcije *Mark Džejkobsa*. Oko vrata je nosila bisernu ogrlicu irskog dizajnera, Toma Binsa, čiji se odraz odbijao od plastične fascikle u kojoj se nalazio celokupni pres-kli-ping moga slučaja. Pogledala me je i spustila fasciklu na sto.

– Ne mogu da se odbranim od novinara, ovo je strašno.

– A šta kažu ovo troje? – pitala sam.

Predala mi je telefon. Na displeju su bila ocrtana tri meni tako dobro poznata broja.

– Hajde, ja ću da pogađam, a ti mi reci da li sam u pravu – započela sam. – Markov asistent je zvao i ostavio poruku da gospodin želi da razgovaramo pre nego što se otvori njujorška berza? Onda kada nije mogao da me dobije, zvao je on lično i...

– ... Psovao... – moju pretpostavku potvrdila je Oleana.

– Kao i uvek, psovao je – ponovila sam više za sebe.

– ... i rekao da ti prenesem da on nije jedan od tih tvojih čije pozive stavljaš na čekanje.

– Prepotentni bankari, znaš, neke stvari se nikada ne menjaju. Potpuno je jasno zašto je Marko direktor jedne od najmoćnijih svetskih banaka. Pozovi ga i reci mu da nema problema, moji ljudi će se sastati sa njegovim ljudima. Još uvek ne znamo šta je tačno procurilo u javnost. Neka naši PR timovi ugovore termin za *conference call*. Sledeći?

– El Duende. On je lično zvao – Oleana je saopštila. – U stvari, pitao me da li znam šta se to dešava.

– OK, pitanje je i ako ga pozovem da li će se javiti na telefon. To se kod njega nikada ne zna. On je osetljiv. Ako opet bude zvao, prosledi mi odmah njegov poziv. Deks?

– Dekster je zvao pre nego što je ušao u avion. Biće nedostupan narednih nekoliko sati. Poručio je da ne brineš i da će te pozvati čim sleti u Moskvu.

Preletela sam pogledom preko pres-klipinga koji mi je Oleana ostavila na stolu.

Egzotika *Priče o Luciji O*, novine su javljale, nalazi se u tome što predstavlja testament svega što se među ljubavnicima dešavalo. Novinari znali su da, iako je u mojim romanima objavljenim širom Evrope provejavao poneki detalj iz mog intimnog života, niko

nije mogao da računa da ću svoje priče ispričati u javnosti. A za autobiografiju, u stilu *Must You Go*, ledi Antonije Frejzer o ljubavnim zgodama sa Haroldom Pinterom, bilo je ipak isuviše rano. Moj najnoviji roman, *Moj srećan broj 13*, otkupljen je da se adaptira u Holivudu, i kako mi je producent filma pre neki dan saopštio, ima dobre izgleda da Kristijan Slejter zaigra u njemu. – Čovek ima nepogrešiv osećaj za *True Romance*, producent se šalio, i ja sam se sa njim složila. Jer, Kristijana Slejtera sam imala prilike da upoznam još 2007. tokom njegovog gostovanja na londonskom Vest Endu sa predstavom *Swimming with Sharks*. Tada sam shvatila da su velike zvezde sa holivudskog srebrnog ekrana zaprepašćujuće normalne. Opuštene i potpuno rasterećene bilo kakve fame koja se oko njih stvorila. Za mene, to je bila dobra preporuka da je Kristijan Slejter pored neospornog talenta prava osoba za naš film. Producent je takođe poručio da će nam bura koja se oko pisma napravila dobro doći i da moramo da je maksimalno iskoristimo. Rekla sam mu da od te priče nema ništa. Jer moji muškarci, u to sam bila sigurna, svoje emocije kriju i od sebe samih, a kamoli od javnosti. Aukcija, ma ko da ju je smislio, bila sam ubeđena, morala je biti blef. Jedini problem je bio što nisam mogla da utvrdim ko ju je osmislio, a medije sam isuviše dobro poznavala da bih poverovala da se medijski spektakli dešavaju slučajno.

– Otkazi sve sastanke do kraja dana – rekla sam Oleani. – Prebaciću ne tebe sve pozive. Ako traže izjavu, reci da *Lucija O* nikada ne komentariše navode iz svog privatnog života.

– Ali... – započela je Oleana.

– Ništa ali. To je to. Šta god da imaju, ili nemaju, komentar će biti samo to.

Kada sam stigla kući, na sekretarici su me sačekale nove poruke. Ovoga puta od novinara koji su me dobro poznavali. Prijatelja, raznih. Svi su hteli da znaju kakva je to *Priča o Luciji O.* Iz frižidera sam uzimala plastičnu flašu *evijan* vode kada je telefon ponovo zazvonio. Pogledala sam na displej i ugledala privatan broj. Ovoga puta, odlučila sam da se javim.

– Da?

– Hoću samo da znaš da ja nemam veze sa tim! Trenutno sam usred *hostile takeovera*. Ako je nešto izašlo, koštaće me nekoliko miliona. To mora da se zaustavi. Ta priča mora da se zaustavi! – urlao je Marko Rodžers kroz telefonsku slušalicu.

– Mislim da je u pitanju samo medijska igra. Hoće da naprave takav pritisak da neko progovori. Bacili su udicu i čekaju da se neko upeca. A mislim da tvoje ponašanje upravo svedoči da si za tako nešto odličan kandidat.

– Je li ti misliš da sam ja lud? Da ću ovu tempiranu bombu da prepustim tvom timu da je deaktivira? Ja sam stavio već nekoliko svojih ljudi da prate aukciju i da to otkupe, šta god da je, ja ću to otkupiti, ne smemo da rizikujemo, stvarno ne smemo da rizikujemo. Jer nikad se ne zna.

– Ali šta ti otkupljuješ. Kakva *Priča o Luciji O.* Ne postoji nikakva priča, Marko.

– Nikad se ne zna šta bi to moglo da bude. Gde ti živiš? Procurila su tajna dokumenta američke vlade, a neće tvoji intimni dnevnic. Mislim, moji advokati bi u svakom slučaju to stopirali, ako je tačno, iako su tvoja autorska prava, tebi je to jasno, ja bih stavio veto na to, to ne bi moglo da se objavi, ali ja neću da rizikujem i idem po sudovima. Publicitet je najmanje što mi treba ovih dana. Ti si obećala, ti si mi obećala, Lucija, da nikada nećeš pisati stvari koje znaš o meni! A ti dobro znaš šta si mi svaki put kada bismo se posvađali pisala. Mislim, ja sam sve to obrisao, razumeš, ja sam sve to platio, znaš li ti koliko sam ja samo platio da se sve to iščisti, da ne ostane neki trag. Pa najbolji svetski IT stručnjaci su na tome radili i sada, kakva bre pisma, to nema šanse da su tvoja pisma. Koga bi tvoja pisma na ovome svetu interesovala? Mora da su sve to ti tvoji umetnici smislili!

– Znaš, tvoja reakcija me uopšte ne iznenađuje. Paranoičan si, kao i uvek.

– Kako možeš to da kažeš, kako možeš tako nešto da kažeš? Da li ti znaš koliko će mene ova aukcija da košta! Pa to je kao da otkupljujem sliku Dejmišana Hersta!

– Je li to jedini umetnik koga poznaješ, ili je on samo popularan među vama, bankarima?

– Ne, ti stvarno nisi normalna! Meni se berza otvara za pola sata! U obavezama sam, znaš da sam u obavezama. Ja sam usred *hostile takeovera*. Ti vrlo dobro znaš šta to znači. Da mi nije samo nešto muž one Bosanke podmetnuo. To mi baš na tako nešto liči. Kako to baš sada kada treba da preotmem banku da tako nešto izađe. Ne, ne, ne, ne, ne... ne mogu da verujem. Moram sada da prekinem, pet poziva su mi na čekanju. I ko zna možda mene sada neko i snima. Ja ovaj publicitet ne mogu da podnesem!

Kada je Marko spustio slušalicu, nasmejala sam se, jer sam shvatila da se ništa nije promenilo. On se nije promenio. To njegovo spuštanje slušalice usred rečenice, nemogućnost da vodimo dvosmeran

razgovor koji se završi prirodnim putem, tenzija koja provejava, sve je ostalo isto. Osim mene. Dugo vremena nakon što smo se definitivno rastali, zamišljala sam kako će izgledati ponovi susret dvoje ljubavnika koji su živeli vezu visokog elektriciteta, ali da će mi, kada ga budem ponovo čula, biti sve jedno, ni u najluđoj mašti nisam mogla ni da zamislim. Jer, nekada, za mene, Marko je bio važan. I nekada, činilo se, da život svoj bez njega ne mogu da zamislim.

Još jedan dokaz da je realnost samo ono što proizvedeš u svojoj glavi, pomislila sam, a onda uzela telefon i pokušala da pozovem Dekstera. Sekretarica koja se automatski uključivala saopštavala je da je korisnik *Vodafone* mreže, trenutno nedostupan. Sela sam na belu sofu, upalila sveće sa aromom vanile i pojačala vatru u električnom kaminu. Na radiju je počela pesma Peti Label u duetu sa Majklom Makdonaldom, *On My Own*. Pogledala sam u sliku ispred sebe koja se pružala preko celog zida. Mark Rotko. Poklon El Duendea iz njegove privatne art-kolekcije. *Interesantno je*, pomislila sam, *da je, iako rođen u tadašnjem Sovjetskom Savezu, u Dvinsku, koji danas pripada Litvaniji, Mark Rotko i dalje poznat širom sveta kao najuticajniji američki apstrakcionista dvadesetog veka.*

Pomerila sam sliku koja je sakrivala sef i ukucala 4444. Klik. I tu je stajao, u tvrdom, platinastom povezu, ukoričen, moj intimni dnevnik. Ispovest koja je imala sve elemente najluđe tabloidne priče, ispovest čiju kopiju je neki nepoznati aukcionar tvrdio da poseduje.

MARKO RODŽERS

BY INVITATION, ONLY

*Ne brini, to ništa neće boleti, govorio je dok je nišanio moje srce.
U tvojim očima toliko tuge ima, zaključio je dok je preko leda
dosipao vruć viski u lepljivu času.*

*Nema pravog muškarca za tebe, sve su to slabici, govorio je u
polumraku đavolje odaje dok su ispred nas promicale Vogove ma-
nekenke i bankari za susednim stolovima razvlačili crte kokainske.*

*Hoćemo li kod tebe ili kod mene, pitao je.
Svako svojoj kući, rekla sam.
Ne znaš sa kim sediš. Ti nemaš pojma sa kim sediš, rekao je, i
onda nastavio da prepričava priče iz podzemlja, sve one koje su
Dostojevski i Bukovski morali da izmišljaju.*

*Skinuo je pantalone i pokazao ožiljke na telu. Blic na foto-apa-
ratu je slučajno opalio.
Posle toga je nestao foto-aparat, posle toga, on se više nikada
nije slikao u javnosti.*

Marko Rodžers je bilo ime koje su svi pominjali šapatom. Najkontroverznija ličnost londonskog Sitija, osoba o kojoj se pričalo puno, ali za koju niko nije mogao da se pohvali da pripada njegovom intimnom krugu prijatelja. Možda zato što ih Marko Rodžers nije ni imao.

U vreme dok sam tokom zadnje godine na magistarskim studijima iz kreativnog pisanja na Oksfordu tražila materijal o kome bih mogla da pišem, otvorila sam *Forbs* magazin. Dok sam ga prelistavala, uočila sam odličan predložak za svoj roman, članak o najmlađim svetskim milijarderima, među kojima se izdvajala kratka biografija Marka Rodžersa. Imao je gustu, tamnosmeđu kosu, grube crte lica i ledenoplave oči, za koje se nije moglo sa sigurnošću reći da li se smeju ili prete. Međutim, osim podatka da nije oženjen, da ima trideset šest godina, da je završio *London Business School*, da voli fudbal i da se net bogatstvo koje ima procenjuje na četiri milijarde dolara, nijedan drugi podatak o njemu nisam mogla da pronađem. U tom trenutku shvatila sam da bi knjiga koja bi se bavila dečacima iz londonskog Sitija mogla da bude veoma zanimljiva, jer se o tim ljudima uvek piše, nagađa, a zapravo ništa ne zna.

U tom trenutku sam odlučila da se iz Oksforda preselim za London i pokušam da napišem svoj prvi roman. Imala sam već dvadeset osam godina i bila ubeđena da je krajnje vreme da uradim nešto značajno u svom životu. Nešto na šta ću konačno biti ponosna.

Nešto što će mi doneti neophodnu finansijsku sigurnost i kompenzovati sve godine neizvesnosti u Engleskoj, zemlji u koju sam iz Srbije izbegla da bih konačno dobila šansu da normalno živim.

Nakon što sam završila dramaturgiju na Fakultetu dramskih umetnosti, u Beogradu nisam mogla da nađem nikakav posao i moram priznati da sam nekako još tada znala da me negde čeka neki drugi život, ali nisam imala ideju ni gde, ni kada, a najmanje kako će se sve to dogoditi.

Sećam se da su me jednog ponedeljka roditelji probudili u osam ujutru i naterali me da odem da se prijavim na biro rada, gde mi je namrgođena savetnica za zapošljavanje sa ogoljenim crvenim lakom na noktima dočekala sa pričom da treba da se spustim na zemlju, da ne mogu da biram poslove već da budem spremna da radim šta bilo, pa čak i ako treba otrčim šefu po burek, *jer konkurencija je ogromna*, rekla je, *i treba početi sa dna*. Kući sam došla uplakana, jer sam jednostavno osetila da ću se u Beogradu ugušiti – nisam imala mogućnost da se u njemu profesionalno razvijam. Ružičasti život koji dobrim devojkama poklanja kutije najfinijih čokoladnih slatkiša, šećernu vatu i jednoroge, nije mi bio namenjen u zemlji u kojoj sam odrasla.

Prospekt Oksforda je bio prvi na gomili papira i knjiga koji su mesecima stajali pored mog prastarog kompjutera, i ja sam istrгла aplikaciju, popunila je i odnela na poštu. Sve se odigralo u trideset minuta. Trideset minuta koji će mi, ispostaviće se, promeniti život iz korena.

Kada sam dobila pismo da sam primljena na program, svi koje bih u tom trenutku pozvala i saopštila za mene tako radosnu vest, govorili bi mi da to i nije neki uspeh. Da je Oksford kao i svaki drugi fakultet. Samo precenjen. I da je veliko pitanje da li ću, i ako ga završim, uspeti posle toga negde da se zaposlim. Tako da je najbolje, da na vreme odustanem.

Na studije u Englesku otišla sam sa ličnim budžetom od samo dvesta funti mesečno, kojima je trebalo da platim hranu, jer me je